

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ФІЛОСОФІЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01, 029, 032, 035.041, 051, 052, 053, 061, 071, 072, 073, 075, 076, 081, 231, 232, 241, 242, 291, 292
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д-р культурології, проф., Смоліна Ольга Олегівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

smolina@snu.edu.ua	+38-099-349-24-55	Skype: live: bS6I864v1z1V	324 ГК, за розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Викладач практичних занять:*

Єрмін Владислав Юрійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

асистент кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

eromin@snu.edu.ua	+38-095-77-383-77	Skype: live: 1a8ab9791e7c84b	
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є опанування студентами теоретичних засад філософського досвіду та філософської логіки як цілісного знання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є: дати студентам наукове уявлення про філософію як тип світогляду та базу наукового і раціонального мислення, а також історію розвитку філософських знань; надати слухачам уявлення про аналіз світобачення кожної історичної епохи, філософських концепцій епохи, напрямів та концепцій окремих мислителів; ознайомити студентів з методами логічного мислення та ведення дискусії із світоглядних та загальногуманітарних питань; сформувати у майбутніх бакалаврів уміння володіти основами раціонального мислення, аналізу наукових текстів; показати значущість та актуальність філософського знання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: методологічні принципи філософського аналізу; особливості розвитку окремих історичних епох філософської думки; специфіку філософських термінів; закономірності зародження, становлення та історичного розвитку європейської та вітчизняної філософської думки; основний зміст сучасної філософської проблематики.

Вміти: орієнтуватися в історичних періодах розвитку філософської думки; усвідомлювати природу різних філософських категорій і напрямків; вміти логічно аналізувати світобачення кожної історичної епохи, розуміти термінологію і парадигматику; трансформувати методологічні принципи філософського пізнання в методику наукової діяльності обраної спеціалізації та наукової сфери.

Результати навчання:

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. Володіти філософською та загальнонауковою термінологією. Вміти логічно аналізувати світобачення кожної історичної епохи, розуміти термінологію і парадигматику. Трансформувати методологічні принципи філософського пізнання в методику наукової діяльності обраної дисциплінарної сфери

Передумови до початку вивчення:

Знання з історії та літератури в обсязі шкільної програми.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення цього навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.
4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності
6. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Філософія, її роль і місце в сучасному світі	2/0/2	Світогляд, його структура й типи. Філософія як тип світогляду. Функції філософії. Загальна періодизація розвитку світової та європейської філософії. Поняття «категорія». Основні філософські категорії.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання
2.	Антична філософія	2/0/2	Досократичний період VII – V ст. до н.е. Мілетська школа. Елейська школа. Софісти і софістика. Класичний період V – IV ст. до н.е. Сократ. Платон. Арістотель. Еліністичний період IV – II ст. до н.е. Основні філософські школи. Римський період I ст. до н.е. – V ст. н.е.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання
3.	Філософія Середньовіччя і епохи Відродження	2/0/2	Основні риси філософії Середньовіччя. Головні теми та проблеми середньовічної філософії. Філософія Августина Аврелія, Томаса Аквіната (Фоми Аквінського). Дискусія про універсалії. Філософія Відродження: головні риси та напрями.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання
4.	Західноєвропейські філософія XVII – XVIII століть	2/0/2	Основні риси філософії Нового часу. Філософські погляди Френсіса Бекона, Томаса Гоббса, Джона Локка. Філософія Рене Декарта, Бенедикта Спінози, Готфріда Лейбніца. Суб'єктивний ідеалізм Джорджа Берклі і Девіда Юма. Філософія французького просвітництва.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання
5.	Німецька класична філософія	4/0/4	Німецька класична філософія: загальна характеристика. Філософія І.Канта. Філософські погляди Фіхте і Шеллінга. Філософська система і метод Г.Гегеля.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання. Перевірка

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Антропологічний матеріалізм Л.Фейєрбаха.	знання філософської термінології.
6.	Некласична європейська філософія другої половини XIX – початку XX століть	2/0/2	Поняття некласичної філософії та її особливості. Філософія марксизму. Ірраціоналізм та «філософія Життя». А.Шопенгауер та Ф.Ніцше. Психоаналіз З.Фрейда. Позитивізм О.Конта.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання. Перевірка знання філософської термінології.
7.	Філософія XX століття та сучасна філософія		Екзистенціалізм. Філософська герменевтика. Релігійна філософія 20 століття. Неотомізм та теардизм. Структуралізм. Постструктуралізм та філософський постмодерн. Сучасні напрями світової філософії.	Участь в обговоренні Індивідуальні та колективні завдання. Перевірка знання філософської термінології.

Рекомендована література

Основна

1. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.
2. Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / В. Л. Петрушенко. – 4-те вид., випр. і доп. – Львів : Магнолія, 2006. – 504 с.
3. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. / Марія Поцюрко. – Львів : Сполом, 2014. – 276 с.
4. Причепій Є. М. Філософія : посіб. / Є. М. Причепій, А. М. Черній, В. Д. Гвоздецький, Л.А. Чекаль. – Київ : Академія, 2001. – 575 с.
5. Причепій Є. М. Філософія : навч. посіб. для студен вищих навчальних закладів/Є.М. Причепій. – Київ : Академвидав, 2005. – 592 с.
6. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. / Андрій Синиця. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 179 с.

Допоміжна

7. Андрущенко В. Історія соціальної філософії: (західноєвропейський контекст) : підручник / В. Андрущенко. – Київ : ТанDEM, 2000. – 405 с.
8. Берко П. Нова парадигма української філософії / П. Берко. – Львів : ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2003. – 302 с.
9. Берко П. Основи філософії : метод. посіб. / П. Берко, М. Небелюк, Н. Федитник. – Дрогобич : Коло, 2004. – 67 с.
10. Бичко А. К. Історія філософії : підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. – Київ : Либідь, 2001. – 406 с.
11. Бойченко І. В. Філософія : навч. посіб. для дистанц. навч. / І. В. Бойченко, М. І. Бойченко. – Київ : Університет "Україна", 2004. – 212 с.

12. Васянович Г. Філософія : навч. посіб. / Григорій Васянович. – Львів : Норма, 2005. – 210 с.
13. Горський В. С. Історія української філософії : навч. посіб. / В. С. Горський. – Вид. 4-е доп. – Київ : Наукова думка, 2001. – 374 с.
14. Касьян В. І. Філософія : навч. посіб. / В. І. Касьян. – 5-те вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2008.
15. Коваленко А. Філософія : навч.-метод. посіб. для студ. / Анатолій Коваленко. – Львів : ЦПД, 2009. – 106 с.
16. Кондзьолка В. В. Нариси з історії античної філософії / В. Кондзьолка. – Львів : Вид-во ЛДУ ім. І. Франка, 1993. – 258 с.
17. Кондзьолка В. Історія Середньовічної філософії : навч. посіб. / В. В. Кондзьолка. – Львів : Світ, 2001. – 218 с.
18. Пазенок В. С. Філософія : навч. посіб. / В. С. Пазенок. – Київ : Академвидав, 2008. – 279 с.
19. Рижак Л. Філософія : підручник / Людмила Рижак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 650 с.
20. Старовойт І. С. Філософія : навч. посіб. / І. С. Старовойт, Т. О. Сілаєва, Г. О. Орендарчук. – Тернопіль : Астон, 1997. – 429 с.
21. Федів Ю. О. Історія української філософії : навч. посіб. / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. – Київ : Україна, 2000. – 512 с.
22. Філософія : навч. посіб. / [Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.] ; за ред. І. Ф. Надольного. – 7-ме вид., стереотип. – Київ : Вікар, 2008. – 534 с.
23. Філософія / уклад.: Коваленко А. І., Джунь В. В. – Львів : ЛДУФК, 2003. – 12 с.
24. Філософія : підручник / І. В. Бичко, І. В. Бойченко, М. І. Бойченко [та ін.]. – Вид. 2-е, стер. – Київ : Либідь, 2002. – 405 с.
25. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / Л. І. Мозговий, І. В. Бичко, Р. О. Додонов [та ін.] ; за заг. ред. Р. О. Додінова. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 455 с.
26. Хамар У. В. Історія філософії : курс лекцій / У. В. Хамар. – Львів : Ініціатива, 2008. – 360 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://nlu.org.ua> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://dnpb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського

<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr> Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича

<http://lib.npu.edu.ua> Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

<http://www.library.ukma.edu.ua> Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»

<http://lounb.org.ua> Львівська обласна універсальна наукова бібліотека

<http://odnb.odessa.ua> Одеська національна наукова бібліотека

<https://www.lib.dp.ua> Дніпровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія

<https://www.nlb.by> Національная библиотека Беларуси

<http://csl.bas-net.by> Центральная научная библиотека имени Я.Коласа НАН Беларуси

<https://library.bsu.by> Фундаментальная библиотека Белорусского государственного университета

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/> Електронна бібліотека філософії
<https://pidruchniki.com/filosofiya/> Філософська навчальна література online
<http://filosof.historic.ru> Цифрова бібліотека по філософії
<https://platonanet.net/load/> Бібліотека філософа «ПлатонаНет»

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни «Філософія» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014.01, 029, 032, 035.04, 051, 052, 053, 061, 071, 072, 073, 075, 076, 081, 231, 232, 241, 242, 291, 292) / Укл.: О.О. Смоліна. Сєвєродонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2021. Електронне видання.

Оцінювання курсу

Під час практичних занять студент може виконати такі види робіт та отримати таку кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Доповідь з окремого питання на практичному занятті	1-12
Перевірка знань основних філософських та загальнонаукових понять	1-12
Виконання індивідуального завдання з переліку завдань для самостійної роботи	1-12
Доповідь у дискусії з проблемної теми	20
Доповідь на загальноуніверситетській науково-практичній конференції	40
Максимально можлива кількість балів	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не користуються мобільним телефоном (та іншими пристроями) та навушниками для прослуховування (споживання) будь-якого контенту (інформації);
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.